



Vatten- och avloppsverksamheten i Region Gotland 2017



Omslagsbild: Avloppsreningsverket i Klintehamn
Teknikförvaltningen, Region Gotland, 2018

Förvaltningsberättelse

Region Gotlands vatten- och avloppsverksamhet ansvarar för produktion och leverans av vatten till abonnenter, samt rening och hantering av spillvatten och dagvatten inom fastställda verksamhetsområden och för abonnenter anslutna enligt avtal.

Resultat 2017

Det ekonomiska resultatet för år 2017 uppgick till +1 237,9 tkr (-2 229,0 tkr). Det positiva resultatet ska ses mot tidigare negativa resultat vilka ska återställas inom tre år från räkenskapsåret.

I resultatet ingår periodiserade anläggningsavgifter med 9 679,7 tkr, (8 523,3 tkr) samt ränta på balanserade anläggningsavgifter med 4 226,2 tkr (7 512 tkr).

Resultat 2013-2017

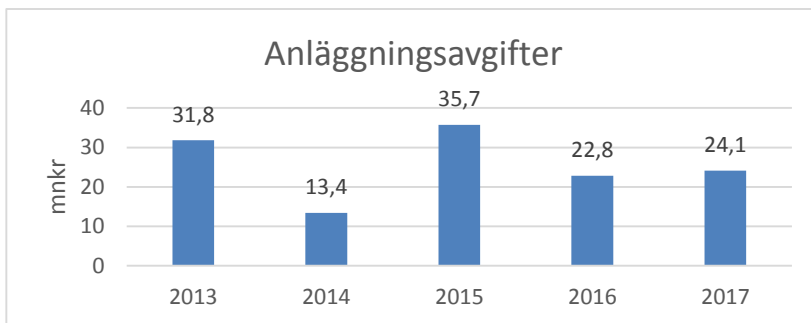
	2013	2014	2015	2016	2017
Resultat, mkr	5,2	11,8	-0,8	-2,3	1,2
Eget kapital, mkr	6,0	17,8	0	-2,3	1,2

Från år 2015 redovisas överskott inom VA-verksamheten som förutbetalda intäkter. De totala förutbetalda intäkterna uppgick i bokslutet 2017 till 11 717 tkr och utgör en fond som periodiseras ut på 25 år. År 2017 års resultat på 1 237,9 tkr redovisas mot det egna kapitalet eftersom det var negativt med 2 229,0 tkr år 2016.

Anläggningsavgifter

Under året inbetalades 24,1 mnkr (22,8 mnkr) i anläggningsavgifter från nytilkommande abonnenter. Dessa balanserades för successiv resultatföring. Totalt finns balanserade anläggningsavgifter med 215,5 mnkr (201,1 mnkr) vid utgången av 2017. Den periodiserade intäkten från anläggningsavgifter var 9,7 mnkr och ränta 4,2 mnkr. Utvecklingen av inkommande anläggningsavgifter redovisas nedan för perioden 2013-2017.

	2013	2014	2015	2016	2017
Anläggningsavgifter, mnkr	31,8	13,4	35,7	22,8	24,1



Redovisningsprinciper

Enligt vattentjänstlagen skall VA-kollektivet redovisas skilt från annan skatte- och avgiftsfinansierad verksamhet. Detta innebär att ett separat bokslut med resultat- och balansräkning skall upprättas. Överskott skall redovisas som förutbetalda intäkter och underskott ska redovisas mot eget kapital och återställas inom tre år.

Anläggningsavgifter balanseras som skuld till kollektivet och resultatförs genom periodisering under avskrivningstiden (f.n. 25 år).

Interna poster i VA-verksamheten har eliminerats i resultaträkningen med totalt 966 tkr.

Overhead- och administrationskostnader

I nedanstående tabell redovisas de OH-kostnader och administrativa kostnader som redovisats mot VA-verksamheten.

	2013	2014	2015	2016	2017
Gemensamma kostnader OH, tkr	4 756	6 690	5 465	5 769	5 465
Debiteringstjänster/kundtjänst, tkr	1 662	1 362	1 801	1 836	1 624
Regionens kravverksamhet, tkr	97	97	97	97	0*
Totalt, tkr	6 515	8 149	7 363	7 702	7 089

*Redovisas centralt fr o m 2017

De gemensamma "overhead" kostnaderna utgörs av förvaltningsövergripande kostnader såsom ledning och gemensamma köpta tjänster. Dessa fördelas på samtliga verksamheter.

Måluppfyllelse

Tillgänglighet till Va-system skall vara 100%

- Inga längre avbrott av vattenleveranserna har skett under året dvs. målet 100% tillgänglighet har uppnåtts.

Kundnöjdhet avfallshantering och VA-försörjning skall överstiga 80%

- Vatten- och avlopp, ingen ny mätning är gjord för 2017. År 2016 fick VA-försörjningen ett omdöme om 53 (68) mot genomsnittet för kommuner som är 79.
- Tolkningen av omdömet är att gränsen för "nöjd" är 55 och över 75 tolkas som "mycket nöjd".
- Resultatet 2016 var en försämring jämfört med 2015. En förklaring till resultatförsämringen kan vara att regionen infört anslutningsstopp till VA-nätet på södra Gotland. Regionen har de senaste åren även infört bevattningsförbud tidigare på sommaren pga. vattenbrist. Problematiken kvarstår även för år 2017.

Debiterad vattenmängd skall utgöra minst 85% av producerad mängd

Den debiterade vattenvolymen under 2017 uppgick till 3 108 248 m³ av levererad vattenmängd, 3 659 998 m³, vilket innebär 84,9% av den producerade mängden. Detta värde ligger precis under målvärdet och är sämre jämfört med 2016.

Verksamheten skall vara helt avgiftsfinansierad och finansieringsgraden skall vara 100% över en 3-årsperiod

- Resultatet för 2017 innebar en finansieringsgrad med 100,7%. Årets överskott med +1 237,9 tkr redovisas mot eget kapital som blir positivt.

Vatten med godkänd kvalitet skall produceras och distribueras dygnet runt

- Under 2017 har 717 vattenprov tagits enligt kontrollprogrammet. Inga av dessa har bedömts som otjänliga.

Alla reningsanläggningar skall uppfylla ställda krav

- Under 2017 har reningsverken i Visby, Klintehamn samt Slite fungerat bra. Resultatet av utsläppskontrollen visar på god funktion på reningsverken. Årsmedelvärdena kan hållas för totalfosfor och syreförbrukande ämnen.
- Totalt har 7 373 474 m³ spillvatten behandlats under 2017.

Genomförande av VA-utbyggnadsplanen skall vara 100%

- Under år 2017 har utbyggnaden enligt VA-planen fortsatt att halka efter bland annat beroende på överklaganden av upphandlingar, personalresursbrist och nya prioriteringar.
- Ett stort antal arbeten har påbörjats med att fram en VA-strategi och och en ny VA-plan gällande till år 2030.

Viktiga händelser under året 2017

- Om- och tillbyggnationen av **Klintehamns avloppsreningsverk** är påbörjat. Avloppsreningsverken vid Burgsvik, Näs och Kvarnåkershamn kommer att stängas när avloppsreningsverket i Klintehamn är klart. I mars började markarbetena och hela projekt ska vara slutfört i juni 2018.

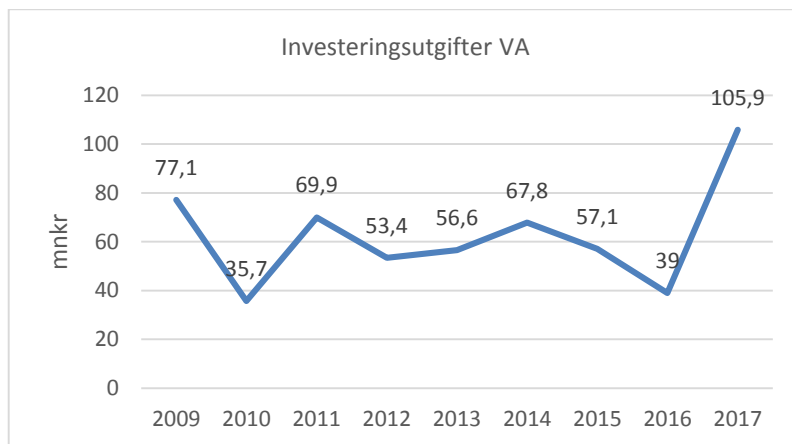
- Den 17 november togs det första spadtaget för **bräckvattenverket i Kvarnåkershamn**. Verket är viktigt för att säkra dricksvattentillgången inte bara i Kvarnåkershamn utan på hela södra ön och norrut mot Visby. Till sommaren 2019 planeras bräckvattenverket, som då blir Sveriges största, att stå klart. Kapacitet vid bräckvattenverket kommer att vara 7500 m³/dygn.

För att Klintehamns avloppsreningsverk och Kvarnåkershamns bräckvattenverk ska bidra till hela södra Gotlands utveckling behövs spill- och dricksvattenledningar vilket benämns södra linan. Det pågår flera ledningsprojekt från Burgsvik till Klintehamn och även från Hemse mot Kvarnåkershamn/Klintehamn.

- **Grundvattennivåerna** på Gotland har även 2017 varit under det normala, men situationen har varit bättre än i många områden i Mellansverige. För att hantera vattenbristen så har Region Gotland infört bevattningsförbud över hela Gotland med undantag av Fårösund/Bunge och Östergarnslandet. Kampanjen "Spara Vatten" blev utvidgad till att innefatta en skolkampanj och en film som har visats på bio. Kampanjen har även i år utgjorts av en mängd annonser, skyltar mm. Kampanjen har gett mycket gott resultat då den ökat medvetenheten hos kommunmedborgare och besökare, så att mindre vatten förbrukats.

Investeringsredovisning 2009-2017

Den sammanlagda investeringsvolymen under 2017 uppgick till 105,9 mnkr, inkl exploateringsprojekt. Projekt bedrevs enligt VA-planen med omfattande utbyggnad av ledningsnät samt inom befintliga verk och anläggningar för vattenproduktion och avloppsrening.



De stora investeringsprojekten inom VA-verksamheten redovisas i nedanstående tabell.

Projekt	Budget 2017, tkr	Utfall 2017, tkr	Avvikelse, tkr
Roma Kyrkby VA-ledn	9 850	5 317	4 533
VA-ledning Södra Linan	27 910	25 051	2 859
Gotlands vattenförsörjning	20 312	1 808	18 504
Ledningsutbyggnad	1 283	1 036	247
Sanering VA-ledningsnät	2 284	1 545	739
Roma vattenverk	2 695	2 630	65
Kvarnåkershamn bräckvattenverk	52 736	13 130	39 606
Klintehamn AvloppsReningsVerk	38 449	33 239	5 210
Färösunds AvloppsReningsVerk	14 595	4 726	9 869
Katthammarsviks AvloppsReningsVerk	8 842	793	8 049
Gnisvärd VA utbyggnad	5 478	793	4 685
Exploatering Yttre A7	7 207	2 238	4 969

Underhåll ledningsnät

Underhållskostnaderna på ledningsnätet uppgick till totalt 9,8 mnkr år 2017 (8,9 mnkr). Underhållskostnaderna har stabiliserats runt 10 mnkr de senaste åren. Åtgärderna utgörs främst av akuta reparationsåtgärder. I nedanstående diagram redovisas underhållskostnader för perioden 2013-2017.

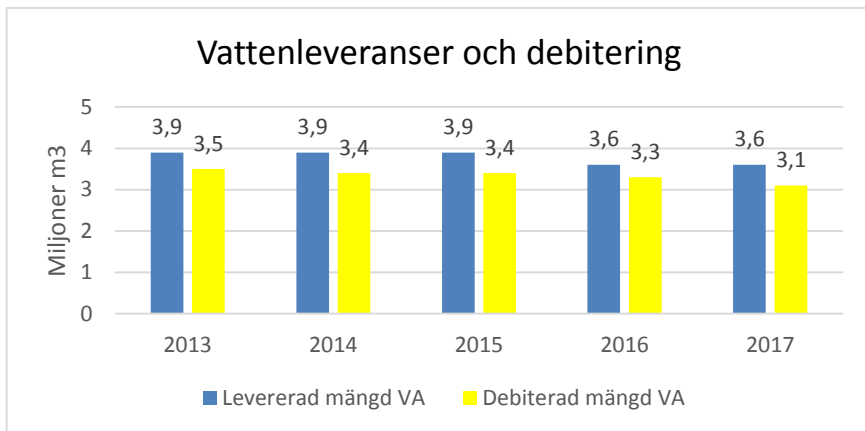
Underhållskostnader ledningsnät:



Vattenleveranser och debitering

De levererade volymerna låg på 3,6 miljoner m³ för år 2017 vilket är samma nivå som år 2016. Den debiterade (förbrukade) volymen var 3,1 miljoner m³, (3,3 miljoner m³). Debiteringsgraden minskade från 91,7 % för år 2016 till 84,9 % år 2017, vilket förklaras av främst läckage, underhållsspolningar samt brandsläckningsvatten mm.

Levererad resp. debiterad vattenvolym 2013-2017:



Utveckling på sikt

- Arbetet med att ta fram en **VA-strategi och VA-plan** för hur VA-verksamheten ska se ut år 2030 pågår tillsammans med konsulter. Arbetet med plan har krävt och kommer kräva mycket resurs- och arbetstid av personal på Planerings- och utvecklingsavdelningen tillsammans med VA-avdelningen.

VA-planen delas upp i en Dagvattenplan, VA-utbyggnadsplan, DUF-plan (Drift/Underhåll/Förnyelse), Vattenskyddsplanen, Plan för Enskild försörjning och Brand- och Släckvattenplanen.

Resultaträkning 2017

Tkr

	Budget	Utfall	Avvikelse
INTÅKTER			
Taxor och avgifter	-164 875	-173 388	8 513
Bidrag	-480	-747	267
Summa intäkter	-165 355	-174 135	8 780
KOSTNADER			
Material, inventarier	10 843	14 042	-3 199
Entreprenad, köp av verksamhet	20 619	20 411	208
Konsulter	6 777	3 855	2 922
Personalkostnader	31 502	27 249	4 253
Personalomkostnader PO	12 136	10 818	1 318
Förbrukningsmaterial	7 079	8 674	-1 595
Övriga verksamhetskostnader	38 137	47 289	-9 152
Summa kostnader	127 093	132 338	-5 245
Avskrivningar byggnader	27 473	29 607	-2 134
Avskrivningar maskiner och inventar	1 002	1 182	-180
Summa avskrivningar	28 475	30 789	-2 314
Verksamhetens nettokostnader	-9 787	-11 008	1 221
Intern ränta intäkter	-7 512	-4 225	-3 286
Intern ränta kostnader*	17 299	13 995	3 303
Årets resultat	0	-1 238	+1 238
INTÄKTSFINANSIERINGSGRAD	100,0%	100,7%	+0,7%

*Intern ränta sänktes från 4% till 2% mellan åren 2016 och 2017

Intäkter och kostnader har eliminerats från interna transaktioner uppgående till 966,0 tkr.

Balansräkning 2017

tkr

	Not	2017	2016
Anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningstillgångar		710 878	693 036
Maskiner och inventarier		12 166	0
Finansiella anläggningstillgångar	1	220	292
Summa anläggningstillgångar		723 264	693 328
Omsättningstillgångar			
	2	23 625	17 949
Summa tillgångar		746 889	711 277
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	3	-1 101	-2 339
- därav årets resultat		1238	-2 339
Avsättningar	4	5 533	5 178
Långfristiga skulder	5	710 878	693 036
Kortfristiga skulder	6	31 579	15 403
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		746 889	711 277
Ställda panter och ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998		13 160	13 129
- därav särskild löneskatt		2 569	2 563

Verksamhetsmått resp. nyckeltal

	2017	2016	Differens
Vattenverk, m ³ producerad/levererad	3 659 998	3 654 000	+6 000
Vattenverk, fakturerad m ³	3 108 248	3 311 000	-202 752
Renat avloppsvatten, m ³	7 373 474	5 712 553	+1 660 921
Underhållskostnader ledningsnät, mnkr	9,8	8,9	+0,9

Noter

Not 1 – Finansiella anläggningstillgångar, tkr

	2017	2016
Andel av pensionsmedel	0	0
Lån till fastighetsägare för anläggningsavgifter	220	292
Summa	220	292

Not 2 – Kortfristiga fordringar, tkr

	2017	2016
Kundfordringar	10 538	11 587
Mervärdesskatt	2 222	832
Kortfristig del av lån för anläggningsavgifter	72	81
Kortfristig placering andel av pensionsmedel	9 763	995
Övriga kortfristiga fordringar	1 030	4 454
Summa	23 625	17 949

Not 3 – Eget kapital, tkr

	2017	2016
Ingående eget kapital	-2 339	0
Årets resultat	1 238	-2 339
Utgående eget kapital	-1 101	-2 339

Not 4 – Avsättningar, tkr

	2017	2016
Avsättning för pensioner	4 453	4 167
Avsättning för särskild löneskatt för pensioner	1 080	1 011
Summa	5 533	5 178

Not 5 – Långfristiga skulder, tkr

	2017	2016
Långfristiga lån	483 653	480 067
Investeringsfond	11 717	11 875
Förutbetalda anläggningsavgifter	215 508	201 094
Summa	710 878	693 036

Not 6 – Kortfristiga skulder, tkr

	2017	2016
Leverantörsskulder	10 620	7 570
Mervärdesskatt	2 635	2 897
Semesterlöneskuld	3 133	3 129
Pensionskostnad individuell del	1 672	1 700
Interimsskulder	13 519	107
Summa	31 579	15 403



Region
Gotland

Teknikförvaltningen

Telefon 0498-269000

www.gotland.se